

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 48/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. G., t. č. vo väzbe L., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na listové tajomstvo zaručené v čl. 22 v spojení s čl. 1 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rešpektovanie súkromnej korešpondencie zaručené v čl. 8 v spojení s čl. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 5 T 177/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. G. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2006 doručená sťažnosť (doplnená podaním zo 7. apríla 2007) Ing. J. G., t. č. vo väzbe L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na listové tajomstvo zaručené v čl. 22 v spojení s čl. 1 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromnej korešpondencie zaručené v čl. 8 v spojení s čl. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 5 T 177/05.

Z obsahu sťažnosti a z jej doplnenia, ako aj k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv, ktorého sa mal dopustiť okresný súd tým, že 20. júna 2006 otvoril listové zásielky adresované mu Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Nt 289/06 a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Úradu inšpekčnej služby Policajného zboru (ďalej len „ministerstvo“) sp. zn. UIS 678/AO-2006.

Sťažovateľ žiadal *„...aby Ústavný súd preskúmal dôkazy (priložené obálky z Ministerstva vnútra SR a Najvyššieho súdu SR) a rozhodol, že Okresný súd Trnava porušuje moje práva zaručené Ústavou SR i medzinárodné zmluvy...“*

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd *„...preskúmal a posúdil porušenie ústavných práv..., priznal odmenu ustanovenému advokátovi..., priznal mu finančné zadostučinenie vo výške 60 000,- Sk ...“*.

Keďže sťažnosť neobsahovala relevantné informácie potrebné na posúdenie jej dôvodnosti, ústavný súd 20. marca 2007 vyzval sťažovateľa na jej doplnenie. Sťažovateľ v odpovedi zo 7. apríla 2007 oznámil, že je *«obviňovaný z porušenia § 215 a 197 Tr. (poriadku) zákona..., že dôvody jeho väzby boli stanovené podľa § 67 ods. 1 písm. „b“ a „C“ Tr. poriadku. (...) a konanie je vedené pod spisovou značkou 5 T 177/05»*. Na otázku aké kroky, resp. čo dosiaľ vykonal (na koho sa obrátil) v rámci domáhania sa ochrany pred ním tvrdým porušením označených základných práv neodpovedal. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil poštové obálky predmetných listových zásielok, na ktorých bol vyznačený dátum ich otvorenia (*„otvorené 119 (...) 20. júna 2006“*) a okrúhla pečiatka okresného súdu. Obálky boli označené pečiatkou ich odosielateľov a spisovým označením veci. K sťažnosti boli pripojené z ASPI vytlačené texty zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby a Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 437/2006 Z. z., ktorou sa vykonáva

Poriadok výkonu väzby, ktorých dotknuté ustanovenia boli podľa názoru sťažovateľa porušené.

Ústavný súd na okresnom súde zistil, že sťažovateľ je trestne stíhaný za spáchanie trestných činov podľa § 215 ods. 1 písm. a, b, c, ods. 2 písm. c, d (týranie blízkej osoby) a § 197a ods. 1, ods. 2 (vyhrážanie) Trestného zákona platného a účinného v čase spáchania označených deliktov (t. j. zákona č. 140/1961 Zb.).

II.

1. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 22 ods. 1 ústavy listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa čl. 22 ods. 2 ústavy nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 8 dohovoru (Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života)

1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojov a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd došlo údajným nezákonným postupom okresného súdu otvorením jemu adresovaných listových zásielok dňa 20. júna 2006 zaslaných z ministerstva a najvyššieho súdu v jeho trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 5 T 177/05.

Ako už bolo uvedené, sťažovateľ ani na výzvu ústavného súdu nepredložil dôkaz o tom, že sa v posudzovanej veci domáhal nápravy ním označeného porušenia zákonnosti (a v dôsledku toho označeného porušenia ústavnosti) spôsobom ustanoveným všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorú skutočnosť ústavný súd považuje za právne relevantnú z hľadiska posudzovania dôvodnosti sťažovateľovej sťažnosti pri jej predbežnom posudzovaní.

Podľa § 2 ods. 1 Trestného poriadku nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený ináč než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený má právo (...) robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. (...)

Podľa odseku 4 citovaného ustanovenia sú orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť (...) a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 17 (Sťažnosti a žiadosti obvinených) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 156/1993 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov

1. Obvinený môže na zabezpečenie svojich práv podávať sťažnosti a žiadosti štátnym orgánom, ktorých odoslanie je ústav povinný bezodkladne zabezpečiť a evidovať.

2. Ak o to obvinený požiada, umožni sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo ním povereným príslušníkom zboru, rozhovor sa mu umožní aj s osobou, ktorá v ústave vykonáva dozor nad výkonom väzby alebo jeho kontrolu.

Podľa § 29 (Ochrana práv obvinených) zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby

1. Na uplatnenie a zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov podľa tohto zákona má obvinený právo podávať žiadosti, sťažnosti a podnety štátnym orgánom Slovenskej republiky, ktoré sú príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažnosti týkajúcich sa ochrany ľudských práv, ako aj medzinárodným orgánom a medzinárodným organizáciám, ktoré sú podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažnosti týkajúcich sa ochrany ľudských práv; ústav je povinný bezodkladne zabezpečiť ich odoslanie bez toho, aby zisťoval odosielateľa.

2. Ak o to obvinený požiada, umožní sa mu rozhovor s riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru a s osobami a zástupcami orgánov uvedených v § 59 a 60 v čase, keď vykonávajú dozor alebo kontrolu v ústave.

3. Obvinený má právo na ochranu pred neoprávneným násilím a akýmkoľvek prejavom ponižovania ľudskej dôstojnosti.

4. Ak príslušník zboru alebo zamestnanec zboru zistí porušenie alebo hrozbu porušenia práva obvineného uvedeného v odseku 3 alebo 4 obvinený taký prípad oznámi príslušníkovi zboru alebo zamestnancovi zboru, ten vykoná nevyhnutné opatrenia na zabránenie takého konania a oznámi prípad riaditeľovi ústavu alebo inému oprávnenému nadriadenému.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, v spojení s ustanoveniami § 18 citovaného zákona prokurátor vykonáva dozor nad zachovaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu.

Podľa ustanovenia § 31 ods. 1 citovaného zákona prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že platná právna úprava trestného konania v súčasnosti umožňuje sťažovateľovi v posudzovanej veci právne účinným spôsobom namietat porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. dohovorom.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdu naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia základných práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu.

Ústavný súd dospel k názoru, že sťažovateľ mal a má k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv. Za daných okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v trestnej veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov. Nevyužitie už uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom) stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2007